

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av utbildningen på
språkin introduktion vid Örnköldsviks gymnasium
i Örnköldsviks kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Örnsköldsviks gymnasium

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av utbildningen på språkintroduktionsprogrammet under våren och hösten 2016. Granskningen vid Örnsköldsviks gymnasium i Örnsköldsviks kommun ingår i detta projekt.

Örnsköldsviks gymnasium, Alfa 1 besöktes den 25–26 april samt den 28 april 2016. Ansvariga inspektörer har Ann-Sofie Svensson och Anna-Karin Lundström varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av utbildningen på språkintröduktion i gymnasieskolan genomförs i ytterligare 41 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en publikation. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Skolinspektionen har följt två elevers utbildning vid språkintröduktionsprogrammet i denna granskning. Elevnamnen *Robin* och *Alem* i denna rapport är fiktiva och används endast för att underlätta läsningen.

Bakgrundsuppgifter om Örnsköldsviks gymnasium

Vid Örnsköldsviks gymnasium erbjuds, förutom språkintröduktion, även utbildning på följande nationella program: barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet, el- och energiprogrammet, estetiska programmet, fordons- och transportprogrammet, handels- och administrationsprogrammet, hantverksprogrammet frisör, industritekniska programmet, intröduktionsprogram, naturvetenskapsprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet teknikpro-

grammet, VVS- och fastighetsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet. Det finns också elever som inom ramen för sin nationella idrottsutbildning kombinerar idrott och studier vid ett nationellt program. På gymnasieskolan går totalt cirka 1800 elever, varav 182 elever studerar på språkintruktionsprogrammet. Från läsårsstart 2013/14 har elevantalet på språkintruktionsprogrammet ökat från 52 elever till tidpunkten för Skolinspektionens besök till 182 elever. För språkintruktionsprogrammet ansvarar en rektor.

Samtliga elever som studerar vid språkintruktionsprogrammet på Örnsköldsviks gymnasium läser en förberedelsekurs, så kallad *SIN* under åtta veckor. Beroende på deras förkunskaper fördelas eleverna sedan i olika klasser baserat på resultat från den kartläggning som utförs under dessa åtta veckor. Innehållet i de ämnen som eleverna läser planeras utifrån det centrala innehåll och kunskapskrav som följer för årskurs 3, 6 och 9. Klasserna, där eleverna sedan placeras, benämns således SI3, SI6-9 och har flera paralleller. Det går cirka 20 elever i varje undervisningsgrupp. I varje grupp finns två lärare som förutom sin undervisning även har mentoransvar för eleverna.

Resultat

1. Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?

Frågeställning fokuserar på i vilken omfattning huvudmannen, rektorn och skolpersonalen erbjuder eleverna en flexibel utbildning utifrån deras skiftande behov och förutsättningar. Det handlar om huvudmannens plan för utbildningen, kartläggning av elevernas kunskaper, den individuella studieplanen och hur den planen följs och omprövas. Forskning och identifierade framgångsfaktorer pekar på vikten av att riktlinjer finns för organisation och mottagande av nyanlända elever såväl som att en inledande bedömning genomförs av elevens kunskaper och erfarenhet. Framgångsfaktorer är också att utbildningen och undervisningen planeras och genomförs utifrån det bedömningen visar om elevens förutsättningar och behov samt att elevens utveckling mot utbildningens mål kontinuerligt utvärderas.¹

¹ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Flexibel utbildning

I verksamhetsredogörelsen, som begärdes in av Skolinspektionen inför verksamhetsbesöket på Örnsköldsviks gymnasium Alfa 1, framkommer bland annat att utbildningsplanen är tydlig och har ett strukturerat innehåll. Den ska utgöra ramen för arbetet på språkintröduktion. I plan för utbildning finns bland annat angivet hur ankomstsamtal och kartläggningen av elevens kunskaper ska ske. Det anges också att elevens individuella studieplan ska svara mot elevens egna mål. I plan för utbildning poängteras vikten av att en noggrann kartläggning av elevens kunskaper genomförs. Det anges, i planens syfte, att utbildningen har sin tyngdpunkt i det svenska språket som möjliggör för eleven att studera vidare i gymnasieskolan eller annan utbildning. I planen nämns även att utbildningen ska innehålla andra inslag som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling, exempelvis som motivationsinsatser och praktik.

Verksamhetschefen berättar att arbetet med utbildningsplanen är delegerat till rektor. Rektor antar att planen är känd för skolpersonalen, fast rektor inte har presenterat den. I intervju med skolpersonal framkommer att delar av personalen är bekant med den och konstaterar att planen beskriver innehållet av verksamheten. Representanterna från Bildningsnämnden uppger att utbildningsplanen inte är fastställd av nämnden.

Verksamhetschefen berättar om det stora elevantal som började på språkintröduktion under höstterminen 2015 och om den brist på lokaler och personal som uppstod. Hon anser att rektor och personal har löst situationen väldigt bra.

Kartläggning

Enligt vad som framkommer i inkommen dokumentation och likaså vid intervjuerna under Skolinspektionens verksamhetsbesök kartläggs elevernas tidigare skolkunskaper när elever börjar sin utbildning på språkintröduktion. Kartläggningen utförs under de åtta veckor som eleverna går SIN-kursen och ligger som grund för elevens kommande studier på språkintröduktion. Från och med januari 2016 använder skolan Skolverkets kartläggningsmaterial för att utreda elevens kunskaper och behov. På skolenheten finns en samordnare, som är logistikansansvarig för elevkönen till språkintröduktion. Han delger eleverna den grundläggande informationen om organisationen på skolan samt deltar vid elevernas välkomstsamtal. Vid ankomstsamtalen deltar även en lärare i svenska som andraspråk, kuratorn, skolsköterska, god man/vårdnadshavare samt tolk. De elever som har fullständiga dokumenterade betyg med sig från sitt hemland får dessa validerade av (Universitets- och Högskolerådet) UHR.

Inledningsvis, innan eleven placeras på språkin introduktionsprogrammet, läser nytillkomna elever gemensamt en introduktionskurs, så kallad SIN, under åtta veckor. Skolan har ambitionen att starta dessa grupper en gång per månad. Gruppstorlekarna har varierat men är i genomsnitt 15-20 elever. Läraren i svenska som andraspråk, som eleverna möter vid ankomstsamtalet, är ansvarig för SIN-grupperna. Därtill tillsätts lärarkompetenser i matematik, naturorienterande ämnen samt engelska för att bättre bemöta eleverna på bästa sätt i kartläggningsprocessen. Eleverna möter även kuratorn och skolsköterska under SIN-tiden. Under dessa åtta veckor arbetar lärarna med eleverna för att kartlägga deras kunskaper och därefter placeras i en klass som bäst möter elevens behov och färdigheter.

På språkin introduktion, Örnköldsviks gymnasium Alfa 1 benämns klasserna för SI3 och SI6-9. Eleven erbjuds, enligt huvudmannen för skolan, en undervisning i olika grundskoleämnen och gymnasiekurser. Beroende på vad kartläggningen visat får eleven den undervisningsnivå som elevens förkunskaper och behov uppvisat. Enligt eleverna fanns tolk närvarande vid kartläggningen.

Förkunskaper och behov

I elevernas individuella studieplaner framgår vilka pågående kurser som eleverna läser samt vilka klasser som eleverna har gått i sedan starten på skolan. Lärarna uppger att *Robins* och *Alems* individuella studieplaner har reviderats under deras studietid på skolan.

Den individuella studieplanen belyser dock inte elevens mål, några motivationshöjande insatser eller när pågående kurser startar eller ska avslutas. I intervju med rektor framkommer att den individuella studieplanen upprättas i samband med att elevernas schema skapas. Eleverna är inte delaktiga i framtagandet.

Ingen av eleverna har modersmålsundervisning. Förklaringarna som ges till detta är att det har varit svårt att hitta modersmålslärare och att antalet elever i studiegruppen är för få. Det framkommer i den inskickade dokumentationen att både *Robin* och *Alem* har läst flera år i skolan i sitt hemland. Elevernas schema visar att både *Robin* och *Alem*, i huvudsak får undervisning i grundskoleämnena svenska som andraspråk, matematik och engelska. I intervjuer med såväl rektor som lärare framkommer att alla elever som går SI3 respektive SI6-9 läser dessa kurser och eleverna i klasserna följer i huvudsak samma schema. Det framkommer att det finns nivågrupper i grundskoleämnena matematik och engelska som eleverna kan avancera inom. Rektor berättar också att det finns några elever på språkin introduktion som läser gymnasiekurser tillsammans med andra klasser på nationella program.

Båda eleverna bedöms studera på heltid. Utvecklingssamtal för eleverna sker en gång per termin. Mentorspass finns förlagt i elevernas schema och mentorerna säger att individuella samtal ofta sker med eleverna under dessa pass. Skolpersonalen upplever att det finns brister med att säkerställa så att eleverna förstår informationen som delges till dem. Lärarna uppger att de arbetar formativt för att fastställa detta och vid behov anlitas tolk. Detta sker ofta vid utvecklingssamtal och hälsosamtal eller vid möten som eleverna vill ha med exempelvis kuratorn. Specialpedagogen berättar att hon håller i kurser om studieteknik för eleverna. Kuratorn kan vid behov göra hembesök hos eleverna och deltar även under hälsoveckan. Kuratorn och skolsköterskan deltar i undervisningen för klasserna i SI6-9 i ämnet *Livskunskap*, som är avsett att ge eleverna kunskap om det svenska samhällets värdegrund.

Uppföljning och utvärdering

Enligt skolpersonalen är det undervisande lärare som avgör när en elev är färdig med en kurs eller får lämna språkintröduktion. Det finns ingen rutin för att elevhälsan ska konsulteras vid dessa tillfällen. Kuratorn kan dock ta initiativ till att diskutera enskilda elever som *"ligger på gränsen"*, där sociala faktorer kan ha betydelse i beslutet. Detta gäller i de fall som kuratorn har varit i kontakt med eleven och har information om elevens situation. I intervju med rektor ska elevernas kunskaper utvärderas både löpande och terminsvis. Detta sker främst muntligt. Lärarna bekräftar att uppföljning sker tillsammans med eleven. För att följa elevens språkutveckling används Skolverkets diagnosmaterial *Nya språket lyfter*.

Lärarna berättar att elever får byta klass, från SI3 till SI6-9, när eleven når målen i svenska som andra språk för årskurs 3. För att en elev ska lämna språkintröduktion krävs att eleven har fått tillräckligt många betyg i årskurs 9 för att bli behörig att söka till ett nationellt program. Skolpersonalen uppger att de är tydliga med att informera och förbereda elever på att det kan vara svårt att hinna få betyg i alla kurser under deras skoltid på språkintröduktion på grund av elevernas ålder. Studie- och yrkesvägledare bedömer att cirka 90 procent av eleverna fortsätter sina studier i vuxenutbildning. Han informerar även eleverna om andra alternativ efter språkintröduktion som exempelvis yrkesintröduktion (IMYRK) och poängterar att det behövs fler lärlingsprogram för att undvika arbetslöshet.

Vid intervjutillfället framkommer att ingen av elevhälsans representanter eller studie- och yrkesvägledaren har varit delaktig i framtagandet av elevernas individuella studieplan eller i arbetet med revideringen av dem. Studie- och yrkesvägledare och elevhälsan säger att detta inte ingår i deras arbetsuppgifter.

Representanterna från Bildningsnämnden berättar att de följer progressionen hos eleverna på språkintröduktion genom sammanställda redogörelser men

anser att det kan vara problematiskt att ta del av utvecklingen då tillströmningen av elever har varit så stor i kommunen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att utbildningen inte i alla delar är flexibelt utformad och anpassad efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, avseende studietakt, omfattning och innehåll. Detta trots att den plan för utbildningen som huvudmannen erbjuder, ger förutsättningar för en flexibel utbildning utifrån elevernas förutsättningar och behov.

Granskningen visar att planen för utbildningen på Örnsköldsviks gymnasium Alfa 1 inte efterlevs helt och hållet. Eleven är inte delaktig i framtagandet av den individuella studieplanen. I den individuella studieplanen framgår exempelvis inte elevens individuella målsättning.

Granskningen visar dock att skolan använder Skolverkets material vid kartläggningen av elevernas förkunskaper och behov av utbildning, för att skapa en bra överblick av individens förkunskaper.

Skolinspektionen konstaterar att det finns väl kända rutiner för uppföljning och utvärdering av språkintröskningselevernas utbildning och kunskapsutveckling. Eleverna får formativ bedömning av lärare regelbundet och ges goda möjligheter att inom planerad tid för utbildningen ta sig vidare till studier vid andra utbildningar eller till yrkesverksamhet.

2. Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?

Frågeställning fokuserar på om eleverna får studie- och yrkesvägledning av skolpersonalen som en integrerad del av deras utbildning, så att de får kunskap om och kan göra medvetna och självständiga val om sin studie- och yrkesinriktning. Det handlar alltså om att personalen på skolan ska informera och ge eleverna vägledning inför de val av kurser som erbjuds, om möjligheterna till fortsatta studier i och utanför gymnasieskolan och om framtida yrkesval och att den studie- och yrkesvägledning som eleverna får är en integrerad del av deras utbildning. En del av detta vägledningsarbete handlar också om att ge eleverna stöd i att formulera mål för sina studier. Vidare handlar det om att eleverna ska öka förmåga till studieplanering och att ta ställning till sin studie- och yrkesinriktning. Forskning visar på vikten av ett nära samarbete med omgivande samhälle för att utveckla utbildningen och dess kvalitet.²

² Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Personal

Eleverna på språkintröduktion har tillgång till en studie- och yrkesvägledare som är anställd på 50 procent och arbetar två dagar i veckan på skolan. Det framkommer även att mentorskapet innefattar en viss studie- och yrkesvägledning. Lärarna menar att det är viktigt att integrera detta i det dagliga skolarbetet.

Robin berättar att han har ett tydligt mål med vad han vill arbeta med i framtiden. Han upplever inte att någon har informerat honom om vare sig vad studierna på språkintröduktion ska leda till eller hur han ska nå sitt mål. *Alem* har också bestämt vad han vill arbeta med i framtiden men känner inte till vem på skolan man ska vända sig till för att nå sina mål. Rektor uppger att tillgången av studie- och yrkesvägledare inte är tillräcklig i förhållande till det stora elevantal som har börjat på språkintröduktion under läsåret. Inför läsårsstart 2016/17 kommer tjänsten att utökas, vilket innebär att eleverna på språkintröduktion kommer att ha tillgång till en studie- och yrkesvägledare som är anställd på 100 procent av tjänst. Rektor anser att vägledarens roll bör utvecklas i form av tidiga insatser redan under SIN-tiden.

Vägledning

Studie- och yrkesvägledaren informerar eleverna om deras utbildning samt om de andra intröduktionsprogrammen. Om behov finns, att anordna praktik för elever, hjälper studie- och yrkesvägledaren till med detta. Eleverna på språkintröduktion har tillgång till en så kallad praktikbank som kommunen tillhandahåller. Vägledaren hjälper även de elever som ska söka till nationella program och till Vuxenutbildning.

Det framkommer i intervjuerna med personalen att den största insatsen gällande vägledning av studie- och yrkesval sätts in i 6-9:an. Enligt studie- och yrkesvägledaren har skolan valt att prioritera de elever som går i 6-9:an, då de har utvecklat en större språkförståelse i svenska och större möjlighet att tillgodogöra sig informationen.

Medvetna och självständiga val

Ingen av *Robin* eller *Alem* har haft vägledningssamtal med studie- och yrkesvägledaren eller någon annan på skolan. I granskningen framkommer att båda eleverna har tydliga målbilder om vad de vill arbeta med i framtiden, men ingen av eleverna upplever att de har fått stöd i detta.

I intervjuerna med lärare och elevhälsa framkommer dock att de är insatta i elevernas målvision. Personalen menar att allmän information om elevernas valmöjligheter gällande framtida studie- och yrkesval har gått ut i klasserna.

Personalen är dock osäkra om de specifika eleverna har varit närvarande under informationstillfället.

Integrerad del av utbildningen

Enligt inkommen dokumentation från rektor framkommer att eleverna får schemalagda positioner och andra informationstillfällen av studie- och yrkesvägledaren som exempelvis information om att delta i studie- och yrkesmässan. Vägledaren berättar att han har fasta lektioner i 6-9:an, där fokusområden är bland annat delge eleverna allmän information om sommarjobb, den svenska arbetsmarknaden och det svenska utbildningssystemet. Vid dessa tillfällen kan elevgrupperna även besöka olika företag eller bjuda in gästföreläsare från arbetslivet. Såväl lärare och studie- och yrkesvägledaren upplever att samarbetet fungerar bra.

Lärare berättar om exempel på samverkansprojekt med de nationella programmen på Örnsköldsviks gymnasium. *Robin* efterfrågar anledningar till varför eleverna på språkintröduktion är segregerade från de svenska eleverna och önskar mer gemensamma kurser. Kuratorn och lärare bekräftar att de känner till detta och är positiva. Frågan har lyfts vidare till lärarna på de nationella programmen. Förklaringen till varför en ökad integration är svår att uppnå uppges bero på att klasserna på de nationella programmen redan är så stora. Kuratorn betonar vikten av gemensamma aktiviteter, både under och efter skoltid, som kan öka integrationen mellan svenska och nyanlända elever.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att eleverna som studerar på språkintröduktion vid Örnsköldsviks gymnasium Alfa 1 inte i tillräcklig utsträckning får studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval. Granskningen visar dock att det finns fungerande rutiner där eleverna i 6-9:an ges studie- och yrkesvägledning som en integrerande del av utbildningen.

Alla elever behöver få studie- och yrkesvägledning tidigt under sin utbildning. Ingen av eleverna som Skolinspektionen har mött i granskningen har haft kontakt med studie- och yrkesvägledaren angående sina framtida yrkesmål. Kontakten mellan studie- och yrkesvägledaren och eleverna, som är i början av sin utbildning, sker endast på elevernas initiativ.

Sammantaget innebär detta att alla elever inte ges möjligheter att göra medvetna och självständiga val gällande sin studie- och yrkesinriktning.

3. Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Frågeställning fokuserar på i vilken grad elevhälsan arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande, och i detta arbete samverkar med övriga personalgrupper på skolenheten. Främst i syfte att stödja elevens utveckling mot målen för utbildningen. Tillgången till elevhälsa bedöms på huvudmannanivå. Frågan om hur elevhälsan arbetar gentemot eleverna bedöms på skolenhetsnivå. Forskning och en identifierad framgångsfaktor pekar på vikten av att det finns samsyn i förhållningssätt där all personal tar ett gemensamt ansvar och att de nyanlända eleverna är hela skolans angelägenhet.³

Tillgång

Eleverna på språkintröduktion har tillgång till två specialpedagoger, en kurator och en skolsköterska. Skolpsykologen är anställd på Örnköldsviks gymnasium och har sin tjänst fördelad över hela skolenheten. Skolläkare kontaktas vid behov. Detta framkommer i verksamhetsredogörelsen från rektor och bekräftas under intervjuerna vid verksamhetsbesöket. Elevhälsan för Örnköldsviks gymnasium är centralt organiserad, vilket innebär att elevhälsans kompetenser är behovsstyrda. Detta har bland annat använts vid vaccinationer av de nyanlända eleverna då tillströmningen på språkintröduktion var som störst under höstterminen 2015. Då bistod samtliga tre skolsköterskor för att underlätta situationen. Representanterna från nämnden anser att det är en stor styrka att elevhälsan har samlats under samma verksamhetschef, som då kan se helheten av tillgång och efterfrågat behov. Det framkommer att det har anordnats föreläsningar och kompetensutvecklingsmöjligheter för elevhälsan i syfte att öka förståelsen och behovet hos kommunen.

Hälsofrämjande arbete

Kuratoren och skolsköterskan har, på eget initiativ, schemaförlagd tid i ämnet *Livskunskap* i klasserna SI6-9 på språkintröduktion för att behandla värdegrundsfrågor såsom stress, trauma, kränkning etcetera. Skolsköterskan träffar samtliga elever för hälsosamtal. Båda eleverna som Skolinspektionen har träffat uppger att de har varit i kontakt med elevhälsans representanter bland annat vid hälsosamtal samt fått eftersökt hjälp av andra orsaker.

³ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Förebyggande arbete

Elevhälsans representanter berättar att det finns ett pågående arbete i syfte att förebygga ohälsa hos elever på språkintröduktion. Elevhälsan berättar i intervjuerna om kurserna som kuratorn och skolsköterskan håller i *Livskunskap*, om de enskilda hälsosamtalen där bland annat områden som kost, värdegrund, stress och kränkningar behandlas. Lärare berättar att dessa områden behandlas även i naturorienterande ämnen. Rektorn uppger att *värdegrund* är ett av skolans fokusområde för arbetslaget. Mentorerna intygar att områden som kränkningar och värdegrund bearbetas under mentorspassen samt diskuteras med eleverna i de individuella utvecklingssamtalen. Skolans elevhälsoteam träffas en gång i veckan där man uppmärksammar elever som på ett eller annat sätt behöver någon form av stöd. Kuratorn jobbar med kill- och tjejgrupper som både anses vara motiverande och förebyggande. Skolan har även en hälsovecka med fokus på fysisk och psykisk ohälsa.

Åtgärdande arbete

Vid intervjutillfället berättar både kuratorn och skolsköterskan att de har blivit uppsökta av *Robin* och *Alem*, som har varit i behov av deras kompetenser i form av samtalsstöd och besök på vårdcentral. Detta framkommer även i elevintervjuerna. Lärarna påpekar att eleverna oftast är väldigt nöjda men att det är extra viktigt att vara vaksam och lyhörd för att uppmärksamma elevernas psykiska ohälsa.

Elevhälsans samarbete med skolans personal

Lärarna upplever att det finns en tät kontakt med skolsköterskan och kuratorn. Elevhälsans representanter upplever dock att samarbetet mellan elevhälsa och skolpersonal behöver utvecklas. Bland annat för att bättre identifiera de elever som har behov som är svårare att upptäcka.

Trots detta, visar granskningen att samarbetet fungerar bra för de elever som har tydliga svårigheter. Dessa fångar lärarna upp och kontakten med EHT påbörjas. Elevhälsans representanter upplever dock att systemet fungerar mindre bra för de elever som har behov som är svåra att upptäcka.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att elevhälsans hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete är väl fungerande. Dock behöver samarbetet mellan elevhälsan och skolenhetens övriga personal utvecklas och förbättras.

Eleverna på språkintröduktionsprogrammet, vid Örnsköldsviks gymnasium Alfa 1, har tillgång till samtliga kompetenser som elevhälsan ska innehålla. Elevhälsan som är centralt organiserad, fördelar resurserna där behoven finns.

Granskningen visar att det finns ett väl fungerande hälsofrämjande arbete på skolenheten. Detta genom bland annat att ett av skolenhetens fokusområden *värdegrund* behandlas i olika ämnen på schemaförlagd tid.

Samarbetet mellan elevhälsan och den övriga skolpersonalen är otillräcklig för att fånga upp samtliga elever utifrån olika behov.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska om elevernas utbildningsbehov på språkinträdning till godoses, och om eleverna på detta program får stöd och vägledning under sin utbildning och inför fortsatta studier och yrkesliv.

För att uppfylla detta syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1) Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studie-takt, omfattning och innehåll?
- 2) Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?
- 3) Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Metod och material

Granskningsdesignen utgår från två elevers skolsituation på språkinträdning-programmet. Information till granskningen samlas in genom dokument-studier i form av verksamhetsredogörelse och annan dokumentation från skol-enheten som belyser arbetet inom språkinträdning-programmet. Dokument-studier kompletteras med intervjuer med elever, pedagoger, elevhälsa, hand-ledare, studie- och yrkesvägledare, rektor samt representanter för huvud-mannen.

Skolinspektionen har inför granskningsbesöket begärt att få ta del av den doku-mentation som finns kring eleverna i form av plan för utbildningen, individuell studieplan samt underlag av bedömningar av elevens kunskaper för upprättan-de av planen samt elevernas schema. Skolinspektionen har också begärt få in dokumentation av gymnasieenhetens systematiska kvalitetsarbete avseende språkinträdning-programmet samt eventuell information avseende språkin-formationsprogrammet på skolan som kan vara av vikt för granskningen.